

Možemo li popraviti propušteno u pregovorima s EU – kako isplivati i kako dalje?

Dr. sci. *Viktor Simončić*
nezavisni savjetnik

Iz pristupnog ugovora s EU, glede okoliša vidljivo je da će Hrvatska, inače po mnogim pokazateljima pri dnu ljestvice razvijenosti u EU, upravo u okolišu biti bolja od najboljih. Na primjer, prihvaćeni su najstroži kriteriji u postupanju s otpadom (do 2018. i 2020. godine) kao i obveza izgradnje nekoliko stotina uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda do 2023. godine. Sve je to utopija!

Dostignute vrijednosti u stupnju ponovnog korištenja dijelova komunalnog otpada precijenjene su i daleko od stvarnosti. Za loše odabrane tehnologije u centrima za obradu komunalnog otpada kaže se da su „nigdje viđene“ (primjeri na Marišćini – u probnom radu i Kaštjunu – pri završetku izgradnje)...

Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda često su predimenzionirani (primjer Siska: gradi se uređaj kapaciteta 60 000 ES (ekvivalent stanovnika), a realno će se priključiti manje od 30 000) ili se nepotrebno grade (primjer Brckovljana – uređaj otvoren pa konzerviran, jer nema priključaka). Još se ne zna što s muljevima nakon pročišćavanja otpadnih voda. Građani se opterećuju komunalnim davanjima iznad njihove kupovne moći, pa bi se cijena vode, na primjer, u Sisku trebala povećati za dodatnih 28 kn/m³! Udio domaće industrije u izvođenju radova svodi se na niskovrijedne građevinske radove. Domaće tehnologije kao da su zabranjene. Industrija i poljoprivreda posebno su stavljene na „tanki led“. Prestanak rada pojedinih objekata zbog prezahtjevnih okolišnih uvjeta realna je mogućnost.

Struka se izgubila, studije, uključujući i tehnička pomoć EU ponekad su predmet trgovine. Sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost troše se ponekad i na poticanje uvoza.

Poodavno je jasno da smo, s obzirom na uvjete koje moramo ispuniti, sjeli u krivi vlak u krivom smjeru. Krajnje je vrijeme da na prvoj mogućoj stanici promijenimo vlak, jer je ambis inače neizbježan.

Ako se pravilno obrazlože, navedeni argumenti mogu naići na razumijevanje EU koje bi omogućilo eventualnu promjenu smjera i dinamike. Uz promjenu s centralnog na decentralizirane sustave, integriranjem okolišnih zahtjeva u gospodarske tokove, stručnim projektima i studijama, te prihvaćanje našim uvjetima prikladnih tehnologija postoje uvjeti da se „ispliva“.

Kritike pojava u društvu, pretežno koristeći primjere iz okoliša dr. Simončića dostupne su na stranici <http://zg-magazin.com.hr> („Viktorovi poučci“, knjiga „Društvo umanjene vrijednosti“ – prvi dio; 2013.)